

Лакєєва Д.О.

здобувач вищої освіти юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Аксютіна А. В.

старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

В нашій державі, в останнє десятиліття, важливу роль відіграє інтелектуальна діяльність людини та її результати в усіх сферах людської життєдіяльності. Сьогодні найбільш цінні товари ринкового обороту стали інтелектуальні продукти, які у минулому поширювалися поза ринком. Але предметом на товарному ринку не є власне інтелектуальний продукт, а право на інтелектуальну власність, що захищаються та охороняються нормами права. Складовою права інтелектуальної власності є авторське право, право промислової власності та суміжні права.

Цивільний Кодекс України у загальній частині визначає результати інтелектуальної, творчої діяльності згідно з статтею 177. Книга четверта Цивільного Кодексу України тлумачить регулювання відносин інтелектуальної власності та має назву «Право інтелектуальної власності».

Стаття 418 Цивільного Кодексу України трактує визначення інтелектуальної власності, як «це право особи на результат творчої та інтелектуальної діяльності або на інший об'єкт права розумової власності, який визначається Цивільним Кодексом та(або) іншим законодавчим актом». Поширення на інтелектуальну власність дії конституційних норм про власність загального характеру породили кілька взаємопов'язаних процесів. З одного боку, теоретичною базою для цього слугувала пропріетарна теорія інтелектуальної власності, що зародилася у Франції і зробила великий вплив на інші країни. З іншого боку, вдосконалення конституційних формулювань у міру рішення в державі проблем регулювання інтелектуальної власності йде в напрямку появи положень загального характеру, що дозволяють охопити більш широке коло суспільних відносин. І, нарешті, в діяльності органів конституційного контролю очевидним чином проглядається тенденція розширювального тлумачення норм про право власності, що знижує необхідність в нормах про конкретні види власності.[2, 188]. Стосовно об'єктів права інтелектуальної власності можна віднести художні та літературні твори, компіляції даних виконання, фонограми, комп'ютерні програми, наукові відкриття, організації

мовлення, комерційні таємниці, промислові зразки, сорти рослин, винаходи, породи тварин.[4, 194].

Розвиток інформаційних технологій істотно полегшило доступ до об'єктів інтелектуальної власності, спростило вчинення правопорушень у зазначеній сфері. При цьому відношення суспільства до порушення авторських прав в Інтернеті є терпимим: більшість громадян не вважає подібні дії крадіжкою або іншим неприпустимим з моральної точки зору поведінкою.

Проте, в останні десятиліття в різних країнах вводяться все нові кримінально-правові заборони, спрямовані на захист інтелектуальної власності, збільшуються санкції за їх порушення. Багато дослідників ставлять під сумнів соціальну обумовленість і ефективність такого підходу, вважаючи, що світ, що змінився вимагає інших шляхів вирішення назрілих проблем. Вони вказують на значні витрати надлишкової криміналізації діянь, труднощі виявлення винних осіб, конфлікт юрисдикцій, існування альтернативних способів захисту авторських прав, а також необхідність забезпечення вільного доступу до інформації в сучасному світі [2.с.456]. За фактом піратство часто виступає двигуном інновацій та стимулює розвиток науки. Так, після здобуття незалежності США навмисно відмовилися визнавати права британських книжкових видавців з метою стимулювати розвиток обговорення суспільно значущих питань і передавати знання різних соціальних груп і регіонах. Інформаційні компанії також мають можливість отримати вигоду з порушень авторського права, зокрема, музична індустрія отримала величезний прибуток від такого напрямку, як хіп-хоп, заснованого частково на незаконному записуванні [2.с.360].

У науковій сфері право на твір частіше належить видавцям, а не авторам, незважаючи на те що основну цінність представляють саме авторські ідеї, нові знання. В даний час більшість книг і журнальних статей все ще доступні лише за плату[4.с.160].

Отже, сучасне регулювання права інтелектуальної власності різноманітне. Об'єктивно існуючі між державами відмінності в завданнях регулювання, рівнів розвитку відносин інтелектуальної власності і ступеня їх врегулювання в поточному законодавстві, в проходженні традиціям конституційного регулювання і схильності конституційного законодавця до включення сучасних новел з конституцій інших країн і (або) трансплантації міжнародних норм в тканину конституції породжують значну різноманітність в підходах до конституційного регулювання відносин інтелектуальної власності, а також спричиняють появу «змішаних» моделей. Все це робить питання конституційного регулювання права інтелектуальної власності цікавим і перспективним об'єктом для наукових досліджень [3.с.20-21].

1.Право інтелектуальної власності: Зб. науч. Праць Афанасьєва О.Г. 2017. 202 с.

2.Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика : наук. практ. вид. 147т за заг. Ред. О. Д. Дрябозько, В.О. Жаров Литвина, С. О. Довгого. К. Ін Юре 2016.с.

3.Жаворонкова Г.В. Інтелектуальна власність в теорії власності: загальні положен-

нята особливості Проблеми підвищення ефективності інфраструктури.К., 2010.Вип. 25. с.17-24

4.Жаров В.О. Інтелектуальна власність в Україні: правові аспекти набуття,здійснення та захисту прав монографія К. 2010. 188 с.

Кравчук П.О.

здобувач вищої освіти юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Аксютіна А. В.

старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЮРИДИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Всебічне дослідження проблеми правових структур у цивільному процесуальному праві досі не використовується. Водночас деякі аспекти досліджуваної проблематики частково висвітлювались роботами представників, як наукових дисциплін права, так і експертів з теорії права.

Аналіз наукової юридичної літератури свідчить про те, що юридичні конструкції є формою відображення правової реальності, результатом історичного розвитку та розуміння суспільних відносин, що підлягають регулюванню законом (абстрагування цих відносин): юридичні конструкції, як правило, формуються не за допомогою наукових знань про право, а за допомогою юридичного досвіду, саме так створюються наукові моделі саме в процесі пізнання закону. З метою збереження та примноження в історичному процесі розвитку права юридичні конструкції «забезпечують незмінне ядро правових знань, яке зберігає своє значення незалежно від конкретного історичного періоду і підпадає під дію обов'язкових положень перед імплементацією права» [1, с. 20]. Як справедливо зазначав А. Н. Костюков, якщо права норма регулює певні повноваження, обов'язки, правові конструкції дозволяють бачити всю динаміку відповідних правовідносин в цілому. Це їх незалежна роль у правовому регулюванні [2, с. 20].

Таким чином, юридична конструкція є правовою моделлю, формою відображення дійсності, яка створюється в результаті абстракції і служить засобом вираження внутрішньої структури складного явища. На думку Н.Н.